



---

# NÁROD SOBĚ PASIVNÍ A PRAKTICKÉ STABILIZOVÁNÍ 1851-1884 CÍSAŘSKÉ FIALKY

---

E-book o tom, jak se tenkrát žilo...



9. LEDNA 2023

JANA MAŠKOVÁ, ASTROLOŽKA

[www.astrojinak.com](http://www.astrojinak.com), [www.astrojinak.cz](http://www.astrojinak.cz), [www.janamaskova.cz](http://www.janamaskova.cz)



## Kniha „Císařské fialky“ – Vladimír Neff

### Vojtěch Náprstek v roce 1848

CF-str.85-86/ Když nadešel rok osmačtyřicátý, zprávy o tom, jak lid v Itálii a ve Francii povstal, aby se domohl svobody, daly Vojtěchovi dočasně zapomenout na jeho zájmy národopisné. Studenti schůzovali, řečnili, debatovali, tak i Vojtěch. V polovině března, toho dne, kdy ve Vídni vypukla první revoluce, pronesl na přeplněném univerzitním nádvoří mladicky nadšenou řeč o svobodě tisku. „Nechceme bojovat jako vojáci mečem a bodáky,“ řekl tam, „naší zbraní, studenti, buď duch tisku, který nezabíjí, ale oživuje, neničí, ale tvoří, nerozsévá nenávist, ale lásku, neproklíná, ale žehná.“ Tento projev si dal natisknout na čtyřstránkový letáček a rozdával jej vzbouřencům. Krátkozraký, nemotorný, bojovat nedovedl, ale mával aspoň praporem – dodnes se zachoval obrázek z těch dob, na němž je zpodoběn, jak stojí na barikádě, hájené posádkou studentů, a třímá revoluční korouhev – a řečnil, povzbuzoval. I není divu, že když revoluce ve Vídni byla potlačena, policie na něho vydalo zatykač. Uprchl přes Prahu, kdež se tajně rozloučil s matkou, do Hamburku. Tam nasedl na plachetnici a do Ameriky.

### 1848-1857 - Vojtěch Náprstek v Americe

CF-str.86-87/ Tedy ne Východ, nýbrž Západ, ne Korejci, ne Čiňané, nýbrž Yankeeové, bavorští vystěhovalci, Indiáni. Veliká indiánka mu nastala po jeho útěku z Evropy, arci ne indiánka dobrodruha, muže koltů a tvrdých pěstí, nýbrž brejlatého syna vzorné pražské panímaminky, mladého muže, v jehož nepevném těle žil matčin duch správnosti a vytrvání. Kolportoval knihy, lepil pytlíky, vyráběl rakve, pracoval jako kameník; v Milwaukee na Michiganském jezeře otevřel si obchod s knihami; vydával svobodomyšlný, ostře protiklerikální časopis; zřídil zprostředkovatelskou práci pro nezaměstnané dělníky; založil spolek, který měl přestěhovat české vystěhovalce, stará to jeho myšlenka, do východní Sibiře, na Amur, a agitoval mezi krajany pro tento podnik; věc se dařila, členů spolku přibývalo, ale nakonec ztroskotala o nezájem carské vlády. Naučil se řeči dakotských Indiánů, vypravil se k nim, a když byl ohromil pohlavý, sedící u ohňů, proslovem v jejich jazyku, jež k nim spatra přednesl, vykouřil s náčelníkem dýmku míru a vyměnil si s ním jméno. Náčelník se jmenoval Čanda-huppasunta; těžko vyslovitelné jméno Vojtěchovo upravil si Indián na Napošťan. Potom se Vojtěch vypravil do jižních států Unie, aby se přesvědčil na vlastní oči, jak se zachází s černými otroky, a přesvědčiv se, jal se cestovat – to bylo před volbami – jako agitátor ve prospěch onoho kandidáta na prezidenství, který měl v programu zrušení otroctví. Při tom všem četl a studoval, zakládal české noviny, vystřihoval a vylepoval si z časopisů všechno, co se týkalo Číny a Japonska, Indiánů, černochů a dobročinných a výchovných ústavů. Přitom míval hluboko do kapsy. „Celé moje jmění je dnes 31 centů a dluhů na sta, ale jsem dobré mysli,“ zapsal si do svého notýsku.

### 1848-1857 - Panímaminka Náprstkova

CF-str.86-87/ Po celý ten čas panímaminka Náprstkova s neúprosností sobě vlastní domáhala se omilostnění svého syna, chodila orodovat na policii, na místodržitelství a psala do Vídně supliku za suplikou... Neúspěchy ji neodradily; po devíti letech dosáhla svého.

„Tak už se může vrátit, dovolení návratu mám v ruce,“ napsala synovi... a syn se vrátil.



### Panímaminka Náprstková

*CF-str.88-89/ ... pevně útlá a nezdočně čilá, ... od časného jitra do noci na nohou, nenahraditelná, neošiditelná. Obchodník přiveze chmel, otevře žoky; nahoře, na povrchu, jsou narafičeny nejlepší hlávky. Ale kam na panímaminku s takovou naivností. Ani se nepodívá, jen vyhrne rukáv, zajede rukou do pytle až po rameno a vyloví vzore. „To není chmel, to je smetí,“ řekne pak obchodníkovi. „S takovou na mne nechodějí.“...*

### Panímaminka Náprstková a charita

*CF-str.89/ Splnila do písmene slib, jež kdysi učinila své patronce, svaté Anně. Byla teď velmi bohatá ... a před cizí bídou nebyla, jak si předsevzala před lety, ani slepá ani hluchá. Kdo přišel prosit o chléb, dostal po bochníku; bývalo takových almužníků až na čtyři tisíce do měsíce. Pověst o její dobročinnosti se rozšířila do dálek; až pod Tatrami...*

### Vojtěch a charita

*CF-str.89/ Vojtěch s tím souhlasil nesouhlasil. Dobročinnost je krásná věc, říkal mamince, ale lépe by bylo bojovat proti příčinám vši té bídy. Cítil se v Praze velmi nešťasten. Policie ho sledovala na každém kroku. „... Nedá se tu dýchat“, stěžoval si svým bývalým kolegům z gymnasia, kteří ho navštěvovali, vábeni jeho slávou revolucionáře a světoběžníka. Něco se musí dělat; ale co? Viděl, jak zaostalý je náš průmysl a doprava, jak středověké je školství, spoutané dohledem církve, jak zanedbané je zdravotnictví, jak nevzdělané a společensky utlačené jsou české ženy.*

### Vojtěch a maminka

*CF-str.89-90/ Panímaminka pozorovala s úzkostí, jak se syn trápí, jak je nespokojen, a třásla se, aby jí znovu neujel do svobodné ciziny...*

### „Nezvyknu si...“

*CF-str.90-91/ ... „Však on si zvykne, uvidí,“ řekla. „Nezvyknu si, maminko,“ odpověděl. „Člověk si nemá zvykat, protože zvyk je konec života. V Americe jsem jezdil a mluvil pro zrušení otroctví, protože jsem si nemohl zvyknout na to, že tam pohánějí černochoy tady tím,“ Ukázal na strašný karabáč z hroší kůže, pokojně ležící na posteli. „Zvykne si někdo na kamínek v botě? Nezvykne a nebude mít pokoj, dokud ten neřád z boty nevysype, rozumíte mi, maminko?“ Přikývla, potěšena jeho přiznáním, že ani v té Americe si nezvykl. Proč by se tam tedy vracel? Myslíla si, on už je zkrátka takový, že ho všude něco tlačí...*

### 1862 – Světová výstava v Londýně a Vojta Náprstek

*CF-str.91/ Když v dvašedesátém roce byla v Londýně otevřena Světová výstava, Náprstek se tam rozjel a k maminčině nesmírné radosti se vrátil ožilý, nadšený. O tom, co na výstavě uviděl, uspořádal několik veřejných přednášek, o nichž nestačí říci, že byly úspěšné: působily jako požár...*

### Průmyslové vynálezy, stroje a vzdělání lidu

*CF-str.91/ Mluvil o nových průmyslových vynálezech, u nás neznámých, rozvíjeje základní myšlenku o vztahu strojů a vzdělání lidu. Používáním strojů, tvrdil, uspoří se množství času, jehož pak lze využít k učení, k četbě, zkrátka k osvětě. Předvedl několik drobných domácích aparátů, jež z Londýna přivezl, především ledničku, ždímačku a pračku, a prohlásil, že hlavně naše ženy potřebují se povzdělat, sednout si občas k pořádné knížce, namísto aby utrácely čas zastaralým výkonem své domácí roboty.*

**E-book „NÁROD SOBĚ a pasivní, praktické STABILIZOVÁNÍ–1851-1884-Císařské fialky“**

E-book k projektu **MAPA ŽIVOTA a NÁROD SOBĚ**. Zpracovala: Jana Mašková, astroložka

[www.astrojinak.com](http://www.astrojinak.com), [www.astrojinak.cz](http://www.astrojinak.cz), [www.janamaskova.cz](http://www.janamaskova.cz), [astrojinak2022@seznam.cz](mailto:astrojinak2022@seznam.cz)



### **Vojtěch Náprstek a ženy**

*CF-str.91-92/ Od těchto postřehů zbýval už jen krůček k tak řečené ženské otázce; Náprstek ten krůček udělal tím snadněji, že měl před očima obraz své skvělé matky...*

*„Žena,“ prohlásil, „má právě tolik nadání jako muž, proč by se tedy, když ji lidský důmysl osvobodí od všech nízkých zaměstnání, nemohla účastnit vyšších životních úkolů?“*

---

### **Vojtěch Náprstek a „zápalná myšlenka“**

*CF-str.92/ Zápalná myšlenka nemusí být veliká, ale musí být nová. Myšlenky, jež Náprstek pronášel před davy posluchaček, rostoucími do tisíců, byly u nás víc než nové, byly neslýchané.*

### **Ženy Vojtěchovi Náprstkovi**

*CF-str.92-87/ V lednu hned příštího roku dostal Náprstek adresu podepsanou třemi sty pražskými ženami.*

*Vám náleží čest, stálo tam psáno, že jste měl první v národě našem cit pro naši bídu; neboť bídou jest, vychová-li se dívka jen pro muže a vstoupí-li v sňatek jen proto, že nedojde jinak zaopatření; bídou, cítí-li v prsou svých vlohy a musí-li je umořit proto, že společnost jich nedovede a nechce použít. Ano, my se budeme učit, my se budeme vzdělávat, nedbajíce vtipkaření a krčení ramen, neboť bez boje není vítězství. Proto jste k nám promluvil slova, jež mnohému jsou k smíchu, ale hlas jejich prochvěje věky, neboť kam vnikla, tam se povznese mravnost. Toto uznání naše vás odmění za vše, co jste pro nás podnikl a co ještě pro nás učiníte...*

---

### **Vojtěch Náprstek a ženy podruhé – Kam je dát?**

*CF-str.92/ Náprstek přečetl mamince tuto adresu nahlas. „Tři sta ženských,“ řekl pak, zamýšleně si hladě svého jezka. „Kam je jen dát?“ Maminka arci nechápala: „Kam by je dával?“ zeptala se.*

*CF-str.92/ „Ale přede tuhle píšou, že se chtějí vzdělávat,“ řekl Vojtěch. „To je od nich hezké, ale jak do toho? V Americe na to jsou vzdělávací kluby. Já sám jsem takový vzdělávací klub založil. To bylo v Milwaukee, při mém book-store... Při mém knihkupectví. Já měl tam v Milwaukee knihkupectví... Byla při něm čítárna s časopisy, pořádaly se tam přednášky, zkrátka takový klub...“ Panímaminka nic, loupla po synovi očima, stáhla ústa a šla si po svém.*

### **Tak už vím...**

*CF-str.93/ „Tak už vím, kde by mohl být ten jeho klub,“...“ navázala večer. „Kdyby se mezi tím pokojem, kde má ty památky, a sousedním pokojem... vybourala stěna, tak by se tam vešel docela pěkný klub...“... Neodpověděl, jen nadouval své ducaté tváře, ale bylo na něm vidět, že má radost.*

JM/A jak to vypadalo v takovém dámském Americkém klubu v 19.století v Praze z pohledu jeho návštěvnic? Postoupíme o několik stránek dále.



## Klub Vojtěcha Náprstka

*CF-str.112/ ... Docházelo... také, a to nikoli výjimkou, ke chvílím oslnivého poznání faktů netušených, jasného pochopení myšlenek nečekaných, radostného prozření perspektiv dosud nezpozorovaných, souvislostí nepostřehnutých. Tak například přednáška o mravouce, již proslovil přísný jeden filosof pozitivistického směru a která na Hanu, ..., odchovankyni jezuitů, zapůsobila jako blesk.*

## Přednáška o mravouce

*CF-str.113/ ... „Zlatým pravidlem mravním, základním zákonem etickým,“ řekl filozof úvodem „je Kristovo „Miluj svého bližního jako sebe samého.“*

---

*CF-str.113/ ... Až potud bylo všechno v pořádku; překvapilo-li Hanu něco, bylo to to, že slyší zde, v Americkém klubu, přesně totéž, co slyšela v Hradci v církevní škole, v jezuitském kostele a i doma. Hned vzápětí však měla slyšet něco jiného, neslýchaného:*

**Kristus a řeční mudrci, Thales, Isokrates, Aristoppos, Aristoteles, Sokrates, Konfucius**  
*, CF-str.113/ „I když sebevíce s tímto pravidlem souhlasíme, ... neměli bychom zapomínat, že pravidlo to, u nás připisované Kristovi, je ve skutečnosti nejméně o půl tisíciletí starší než Kristus, a že Kristus tedy, pokud ho uznáváme za historickou osobu, není jeho autorem. V sedmém století před Kristem řekl Pittakos Mitylénský, jeden ze sedmi řeckých mudrců*

*„Nečiň bližnímu svému, co sám bys měl za zlé.“*

---

*V stejném smyslu a stejnými slovy se v Řecku vyslovil několik století před Kristem „Thales, Isokrates, Aristoppos, Aristoteles, Sokrates, v Číně Konfucius. Ale neztrácejme čas otázkou autorství; hlavní věc, že s tím základním pravidlem křesťanské mravouky souhlasíme. Nemůžeme však souhlasit se způsobem, jak křesťanská mravouka pravidlo toto uplatňuje, jaké důsledky z něho vyvozuje. Všimněme si například věty: Vezme-li ti někdo kabát, dej mu také plášť. Tento příkaz je tak nelidských, tak odporuje základní lidské přirozenosti, že nelze jej důsledně dodržovat, leda za cenu soustavného sebeničení. Osvědčím-li však lásku k sobě samému ochotou ničit sebe samého, neprohřeším se proti základnímu zákonu křesťanské mravouky, když lásku k bližnímu osvědčím snahou ničit svého bližního. Důsledky tedy, jež křesťanská mravouka vyvozuje ze svého základního zákona, jsou tak nesmyslné, že základní ten zákon je jimi postaven na hlavu, je anulován.“*

Z těchto řádků je patrné, že všechna náboženství pocházejí z téhož základu, jen každé náboženství si dodává k tomuto základu něco „svého“. Pojdme tomu ve 21.století dát jednotný rámec a řád... Nejprve se však seznámíme s tím, jaké nesprávné postoje toto vše způsobilo.



## Pohrdání sebou samým, sebeničení

*CF-str.113-114/ „Toto pohrdání sebou samým,“ pokračoval filozof, „tato tendence k sebeničení vedla za křesťanského středověku k nechutnému opomíjení péče o tělo; zavšivený, nemytý, nečesaný mnich byl ideálem křesťanského člověka; a Kristovo učení o slzavosti údolí, v němž se odehrává drama našich životů, které prý jest pouhou přípravou pro život věčný, mělo též nutně za následek i pohrdání přírodou, kulturou a civilizací, pozitivní vědou, všemi příjemnostmi a zjemnělostmi života a nakonec i, zcela logicky ženou, která podle křesťanské mravouky je pokládána za nádobu nečistoty, za ohavný nástroj dáblův, za pramen vší nepravosti, chlípnosti, hříchu...“*

---

## Ženy

*CF-str.114/ ... „Jest člověku dobré, aby se nedotkl ženy, praví svatý Pavel. A na jiném místě: Ženy v shromážděních ať mlčí, neboť nedopouští se jim, aby mluvily, ale aby poddány byly. A na jiném místě: žena ať se bojí muže svého. A na jiném místě: Adam nebyl sveden, ale žena svedena jsouc, příčinou přestupku byla. A na jiném místě: Žena těla svého v moci nemá, ale muž. Nechtě tedy vážené dámy zde přítomné laskavě vezmou na vědomí, že odstrčenost, poddanství, kulturní bída ženy, která dodnes trvá, jest důsledek oné mravouky, která prakticky ovládala mysl evropského lidstva po dvě bezmála tisíciletí a která ještě teď, v století páry a magnetismu, bývá považována – namnoze ovšem z neznalosti věcí nebo z pouhé automatické setrvačnosti – za nejlepší, nejvznešenější, nejkrásnější ze všech mravouk.*

---

## Ženy a člověk před narozením

*CF-str.114/ ... posluchačky tiše trnuly a žasly, stejně ohromeny jako tenkrát, když zvěděly, že člověk před narozením musí projít stadiem ryby nebo plaza. Ač nic nevěděly o křesťanské etice, víru v její dokonalost měly v krvi a nikdy o té věci neslyšely slůvko pochybnosti; a teď najednou hle, tolik slov, a jakých!...“*

## Emancipační hnutí

*CF-str.115/ ... emancipační hnutí, jež se nakonec zdvihlo i v naší zanedbané zemi, jest jedním z důkazů, že nastal konec tisícileté zvrácenosti a že křesťanská mravouka už neplatí ani de jure, ani de facto, anobř pouze de nomine, pouze a toliko jménem, ... Jde nyní o to, jakou novou, moderního člověka důstojnou a hlavně účinnou mravoukou tuto padlou a prakticky neúčinnou mravouku nahraditi.*

## Od Kristových dob

*CF-str.115-117/ ... dal na vědomí svým pozorným posluchačkám, že od Kristových dob, zejména na počátku tohoto století, už mnoho a mnoho myslitelů se pokusilo stanovit zbrusu nové mravní zásady, nezávislé na křesťanství; ona však, ..., nesouhlasí s žádným z nich, ... Zejména jistý Immanuel Kant .... se nezaslouženě svého času proslavil stanovením mravního zákona, zvaného kategorickým imperativem, který má platit zcela bezpodmínečně pro všechny lidi, pro všechny národy, pro všechny*

**E-book „NÁROD SOBĚ a pasivní, praktické STABILIZOVÁNÍ–1851-1884-Císařské fialky“**

E-book k projektu **MAPA ŽIVOTA a NÁROD SOBĚ**. Zpracovala: Jana Mašková, astroložka  
[www.astrojinak.com](http://www.astrojinak.com), [www.astrojinak.cz](http://www.astrojinak.cz), [www.janamaskova.cz](http://www.janamaskova.cz), [astrojinak2022@seznam.cz](mailto:astrojinak2022@seznam.cz)



časy, a to zcela nezávisle na vsí vnější skutečnosti, vsí praktické možnosti: Jednej prý vždy tak, aby zásada tvého jednání se mohla stát obecným zákonem. Tak zní, přeložen do řeči populární, onen kategorický imperativ. Nuže tento blud není třeba vyvracet; vyvrátila jej moderní antropologie, která ukázala, že mnohé z toho, co považujeme za hříchy, jako je vražda, cizoložství, krádež, platí u jiných národů za ctnost, ba za povinnost; stejně drtivě promluvila o Kantově mravním zákonu i moderní přírodověda, která dokázala, že svět fyzický, hmotný, a svět morální, nehmotný, jsou jedno a totéž, a že tudíž nemůže být mravních principů na hmotném světě nezávislých. Ale moderní pozitivní věda nejen rozvrací staré, škodlivé mravní zákony, ale dovede nám i ukázat cestu k mravnosti nové. A jaká je tato nová mravnost? ... pronesl čtyři slova, jež vyvolala v auditoriu zašumění nového úleku, protestu, pohoršení: „Člověk je společenské zvíře,“ řekl pevným hlasem, „toť pravda, již stanovil v čtvrtém století před Kristem Aristoteles;... Nuže člověk je společenské zvíře. Jakožto zvíře je každý člověk sobec, egoista. Jakožto tvor společenský je každý člověk altruista, je tedy nadán přirozeným tíhnutím, ano láskou k společnosti svých bližních. Nová, přirozená, vědecky fundovaná morálka tedy musí být vybudována na rovnováze těchto dvou základních lidských sklonů, které můžeme bez nadsázky označit za přírodní zákony stejně platné a nutné, jako je zákon tíže nebo zákon setrvačnosti. Buď altruistou, prospívej lidské společnosti, protože tím nakonec prospěješ sám sobě; to je to pravé, to je přirozené a lidské, žádný mravní zákon, vylouhovaný z metafyzického vzduchoprázdna, nepřesvědčí například muže, že nemá svou ženu bít, že ji nemá být nevěrný, že se k ní má chovat vlídně a slušně; teprve pochopení, že laskavý poměr k ženě se příznivě projeví na celém jeho životě rodinném, což půjde k duhu především jemu, muži, stane se mu reálnou, pevnou základnou k tomu, aby jednal tak, jak jednat má, tj. mravně. Čin odporující mravnosti, toť špatně pochopený egoismus. Nezacházej se svým bližním zle, protože se s tebou pak bude zacházet stejně zle; takto musíme rozumět základnímu mravnímu pravidlu křesťanskému... Zakončeme svou úvahu velikým slovem Sokratovým: Ctnosti je možno se naučit. Výrok tento je dnes obzvláště aktuální, neboť v naší době se už vskutku nic neobejde bez učení, ani ta mravnost...

### A co na to posluchačky?

CF-str.117/ ...“ Ano, ovšem, křesťanská morálka to všechno zavinila, že jsme se nevdaly. Ale já toho už na mou duši nelituju. Než se provdat za někoho, kdo by se tou křesťanskou morálkou řídil a viděl ve mně služebnici a nádobu nečistoty, to raději nic.... Jen ten příklad s mužem se mi nelíbil. „Muž se má k ženě chovat vlídně a slušně, aby v rodině byl pokoj a mír a aby on, Jeho Veličenstvo pán, z toho nakonec měl prospěch“. Jak to, prosím? Jako by pokoj a mír v rodině závisel jen na muži! A jako by záleželo jen na mužově blahu!

### Rok 1868 - Lidé a stroje

CF-str.119/ ...To bylo v onom nešťastném listopadu roku osmnáctistého šedesátého osmého, kdy lidé, zhýčkaní příjemnostmi strojní techniky, shledali k svému nemilému překvapení, že stroje dovedou nejen sloužit, ale i vraždit.



## Co říkal Vojta Náprstek?

*CF-str.121-122/ „... lidský duch se konečně začíná osvobozovat od všelijakých těch náboženských spekulací, které ho stravovaly, a obrátil se plnou silou proti přírodě, aby jí vyrval všechna její tajemství. Naši potomci vstoupí do světa naveskrz dokonalého, který bude mít jen tu jedinou vadu, že všechno už bude objeveno a vynalezeno, všechno hotovo...“*

---

## Vojta Náprstek – Rozvoj techniky...

*CF-str.121-122/ „... Pravda, ..., slyším škarohlídky, že rozvoj techniky člověka... zpitomuje, a že člověk, vzdav se Boha a stýkaje se už jen s materií, rozumíte, s hmotou, prý tupne a suroví. Ale to přece není pravda... lidský duch teprve v přírodních vědách našel sám sebe, a teprve tady dokázal, co doopravdy trefí.“*

---

## Vojta Náprstek - Srovnejte si...

*CF-str.121-122/ ... Jen si srovnejte tu nejmoudřejší myšlenku třeba Goethovu, s principem parního stroje a povíte mi samy, kde je víc vtipu. Vždyť parní stroj, to není jen parní stroj, to je báseň!... Vždyť ... je to ... duchaplné, ..., člověk žasne, jak to je chytné, a přitom tak elegantní... Nebo třeba ten obyčejný malinký vynález elektrického zvonku... Já jsem se smál, až jsem se za břicho popadal, když jsem to nedávno študýval,...*

---

## Vojtěch Náprstek – Člověk a technika

*CF-str.121-122/ ... a pak ať mi někdo řekne, že technika ohlupuje člověka! Naopak, technika je chytřejší a zábavnější než kterýkoliv román nebo báseň, a já bych si troufl tvrdit, že fantazie spisovatelů bledne vedle fantazie inženýrů, vedle fantazie vynálezců...*

---

## Vojtěch Náprstek – Technika, zábava, poučení a Jules Verne

*CF-str.121-122/ ... když se chci opravdu pobavit a povznést a přitom poučit, otevřu si pořádnou fyziku nebo zkrátka knihu, ze které se něco nového dovím... Ale když už mluvíme o těch románech, ..., jeden romanopisec se mi přece ... líbí, slyšely jste už jméno Jules Verne? Ten píše knihy o vynálezech, které teprve budou vynalezeny... váš rozhled už tolik se rozšířil, že vyprávění o letu do vesmíru vás bude zcela mimořádně zajímat.*

---

## Zdroj:

Kniha „Císařské fialky“ – Vladimír Neff – kód CF-číslo stránky/